

PROCESNA ANALIZA PROFESIJA

-
- ▶ Procesna analiza je po svojoj prirodi deskriptivna. Ona ima za cilj da opiše procese koji su karakteristični pri formiranju profesionalaca i pri formiranju profesija.
 - ▶ Formiranje profesionalaca, promatrano hronološkim redom ukazuje na procese selekcije kroz koje prolaze individue dok se ne oforme i kada se oforme kao nosioci profesija. To su procesi:
 - ▶ regrutacije za profesiju,
 - ▶ procesi profesionalne socijalizacije,
 - ▶ procesi resocijalizacije u organizacijama
 - ▶ profesionalna i neprofesionalna karijera.

▶ **REGRUTACIJA ZA PROFESIJU**

- ▶ Pod regrutacijom podrazumijevamo u ovom slučaju društveni kontekst koji djeluje na selekciju pojedinaca za profesiju. U prvom redu zanimaju nas selekcijski mehanizmi koji djeluju na nivou globalnog društva, i to tako da pojedinci različitih položaja u društvenoj strukturi više preferiraju ili bivaju više "gurani" ili sprečavani da idu u određene profesije.
- ▶ Osim ovih globalnih društvenih mehanizama koji djeluju u pravcu regrutovanja i selekcionisanja pripadnika društva, analiza se može usmjeriti na procese regrutacije pojedinih profesija. Profesije se među sobom razlikuju po tome kakve barijere ili stimulanse postavljaju pojedincima koji žele ući u tu profesiju. Regrutacija za profesije vrlo je složen proces na koji utiče cijeli splet društvenih okolnosti.

SOCIJALIZACIJA ZA PROFESIJU

- ▶ U procesu obrazovanja usvajaju se teorijska znanja i praktične vještine potrebne za neku profesiju, to je ono što se često naziva formalno obrazovanje. Uz proces formalnog (točno propisanog potrebnog obrazovanja) vrši se i profesionalna ili neformalna socijalizacija, a to je proces usvajanja profesionalnih normi, vrijednosti, etičkog koda - uopće "profesionalnog duha". Takođe se usvaja način ponašanja i ophođenja s klijentom između članova profesije (npr. solidarnost, stroga hijerarhijska, skoro vojnička disciplina karakteristična za rudarsku profesiju) te odnos prema pripadnicima srodnih i drugih profesija.

-
- ▶ Identifikacija sa profesijom odvija se po Beckeru i Carpqru (1956) kroz četiri osnovna elementa. To su:
 - ▶ • identifikacija s profesionalnom titulom i ideologijom profesije,
 - ▶ • identifikacija s tipom rada karakterističnim za tu profesiju,
 - ▶ • identifikacija s organizacijskom ili instituciooalnom pozicijom koju obično profesije nose,
 - ▶ • Identifikacija s društvenim položajem profesije.,dakle, s elementima profesije.

▶ RESOCIJALIZACIJA U ORGANIZACIJI

- ▶ Proces resocijalizacije ili prilagođavanje profesionalaca na radnu organizaciju događa se bez obzira na to koliko je obrazovanje i profesionalna socijalizacija u toku studija bila adekvatna i prilagođena potrebama organizacija i organizacijskim ulogama u kojima se mladi stručnjaci zapošljavaju. Međutim, može postojati manji ili veći raskorak između profesionalnog obrazovanja i treninga te njegove mogućnosti adekvatne primjene u organizaciji.

▶ PROFESIONALNA I NEPROFESIONALNA KARIJERA

- ▶ Karijera je termin koji se upotrebljava samo onda kada govorimo o profesijama. Ne govori se o karijeri brijača ili vodoinstalatera, ali se govori o uspješnoj medicinskoj, glumačkoj ili pravničkoj karijeri. Naravno, čućemo da se još govori o političkoj karijeri, i to ulazi i ono što smo u naslovu naznačil kao neprofesionalna karijera. U sociologiji profesije puno se ispituje uticaj socijalnog porijekla na odabir profesija i na uspješnost u profesionalnoj karijeri. Takođe se često analiziraju tzv. muške profesije i prema tome muške karijere, ili tipične ženske profesije i ženske profesionalne karijere (R.L.Simpson, I.H.Simpson, 1969). Koje su to tipično ženske ili tipično muške profesije razlikovaće se s obzirom na društveni razvoj u većoj ili manjoj mjeri.

- ▶ LITERATURA: Šporer Željka (1990): Sociologija profesija, Sociološko društvo Hrvatske, str. 51-63